

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.496/2018/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tánczos Rita előadó bíró

. Tálné dr. Molnár Erika bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Börzsönyiné dr. Kiricsi Szilvia ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: közalkalmazotti illetmény-különbözet
megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.134/2018/6-II.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.172/2017/8-I.

Rendelkező rész

A Kúria a Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.134/2018/6-II. számú ítéletének azon részét, amellyel helybenhagyta a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.172/2017/8-I. számú ítéletének az alperest az I. rendű felperes részére 87.500 (nyolcvanhétezer-ötszáz) forint, és a II. rendű felperes részére 95.000 (kilencvenötezer) forint illetmény és ezen összeg után 2014. november 15-től számított késedelmi kamata, továbbá a II. rendű felperes ezt meghaladó keresetét elutasító rendelkezését nem érinti, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatás és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 20.000-20.000 (húszezer-húszezer) forintban, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperesek alapfokú besorolású munkakörben álltak közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél. 2014-ben és azt megelőzően a felperesek minősítésére nem került sor, így 2014. és 2015. évi illetményük megállapításakor „kiválóan alkalmas”, illetőleg „alkalmas” minősítéssel nem rendelkeztek. Első, 2015. december 28-i minősítésük eredménye „alkalmas”.
- [2] Az alperes az I. rendű felperes 2014. évi illetményét akként állapította meg, hogy garantált illetményének mértékét 84.000 forintban, munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét 33.000 forintban határozta meg, így illetménye 117.000 forint volt. 2015. januárjától garantált illetménye 105.000 forintban, munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 18.600 forintban került meghatározásra, így illetménye 123.600 forintra emelkedett, s ezen felül 2015. július 1-jétől 6180 forint rendvédelmi ágazati pótlékban részesült. 2016. január 1-jétől az I. rendű felperes garantált illetménye 111.000 forintra emelkedett, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 12.600 forintra csökkent, így illetménye változatlan maradt, melyen felül 12.360 forint rendvédelmi ágazati pótlékban részesült. 2017. januárjától garantált illetménye 127.500 forintban került meghatározásra, míg munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem állapítottak meg számára, azonban további 12.750 forint rendvédelmi ágazati pótlékot fizettek meg neki.

A felperesek keresete, az alperes ellenkérelme

- [3] A felperesek keresetükben 2014. év vonatkozásában a minimálbérre történő kiegészítést, míg 2015-2017. évre a 2014. évi helyesen megállapított illetmény és a ténylegesen megfizetett illetmény közötti különbözet, mint elmaradt illetmény, valamint a jogellenesen megállapított rendvédelmi ágazati pótlékból eredő illetmény-különbözet megfizetését kérték.
- [4] Álláspontjuk szerint az alperes a munkáltatói intézkedésében jogellenesen állapította meg illetményüket. 2014. év vonatkozásában a Kjt. 66. § (9) bekezdése értelmében a minimálbér összegére kellett volna kiegészítenie az alperesnél az ennél alacsonyabb összegű garantált illetményüket, így a különbözet megfizetésére tartottak igényt. 2015-2017. év tekintetében a helyes és jogszerű illetmény, valamint a megfizetett illetmény-különbözetet kérték. Előadták, hogy írásba foglalt minősítés hiányában sem kizárt, hogy a 2014. évi illetményt bázisilletményként vegye figyelembe a bíróság.
- [5] Másodlagos kereseti kérelmükben előadták, hogy kinevezésükkor a munkáltatónak lehetősége volt a garantált illetményen felül további illetményben részesíteni őket, amire sor került. A kinevezést követően alkalmatlan, illetőleg kevéssé alkalmas minősítést nem

kaptak, így a kinevezéskor megállapított munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre a továbbiakban is jogosultak a minősítés hiányától függetlenül.

- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek költségeiben való marasztalását kérte.
- [7] Utalt arra, hogy a felperesek illetménye elérte a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerinti mértéket és illetményük összege a korábbi illetményhez képest nem csökkent. Az alperes biztosította számukra a minimálbérnek megfelelő illetményt, így jogszabályi kötelezettségének eleget tett. Az alperesnek jogában állt az egyes illetményelemeket átcsoportosítani, így helytelen illetmény megállapításra nem került sor. 2015. évben a munkáltató az illetmények vonatkozásában csupán egy szerkezeti változást eszközölt, amit a felperesek tudomásul vettek. Minősítésükre csak 2015-ben került először sor, így a 2014. évi munkáltatói döntésen alapuló illetményrész semmis, ezért azt nem lehet bázisilletményként figyelembe venni. A konstans, mindig azon a színvonalú munkavégzés önmagában nem vélelmezhető, utóbb minősítés hiányában ki sem zárható. A Kjt. 66. § (7) bekezdése szerint a minősítés megléte az illetményeltérítés kötelező feltétele, amivel a felperesek nem rendelkeztek 2014. évben, így az bázisidőszakként nem vezető figyelembe.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [8] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.172/2017/8-I. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 87.500 forint illetmény-különbözetet és késedelmi kamatát, a II. rendű felperesnek 95.000 forint illetmény-különbözetet és késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [9] Megállapította, hogy a 72.672 forint eljárási illetéket az állam, illetve a felek képviseleti költségét maguk viselik.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában hivatkozott a Kjt. 66. §-ára és 85. § m) pontjára, továbbá a minimálbér összegét meghatározó kormányrendeletekre. A kereseti kérelem elbírálása során megkülönböztette a 2014. augusztus 1-jétől 2014. december 31-éig terjedő, illetve a 2015. január 1-je utáni időszakot. Az első időszak tekintetében megállapította, hogy az alperes a Kjt. 66. § (9) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére a felperesek garantált illetményét nem egészítette ki a minimálbér összegére, ezért a felpereseknek elmaradt illetménye keletkezett.
- [11] A Kjt. 66. § (7) bekezdése és 40. § (1) bekezdése alapján a Kjt. 2. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy „kiválóan alkalmas”, illetve „alkalmas” minősítés hiányában a garantált illetményen felül megállapított munkáltatói döntésen alapuló illetményrész semmis, arra a közalkalmazott nem támaszthat igényt. A munkáltatói nyilatkozat semmissége annak okától függetlenül megállapítható

volt. Mivel 2014-ben a felperesek javára semmis munkáltatói nyilatkozat alapján került megállapításra a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, annak összegét a 2015-2017. évi illetmények megállapításakor nem lehetett figyelembe venni.

- [12] A másodlagos kereseti kérelem körében kiemelte, hogy amennyiben a kinevezést követően a közalkalmazott fizetési fokozata változik és erre figyelemmel új illetmény megállapítására kerül sor, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosításával a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott a jogszabály szerinti minősítéssel rendelkezik.
- [13] A Kúria Mfv.II.10.391/2014/4. számú ítéletére hivatkozva megállapította, hogy a felpereseknek a kinevezésekor megállapított munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nem volt alanyi jogosultságuk, annak megállapítását ennek megfelelően minősítés hiányában a 2015-2017. évekre nem igényelhatték. Kifejtette továbbá, hogy mivel a 2015-2017. évi illetmények helyesen kerültek megállapításra, a felperesek ágazati pótlékát is a jogszabálynak megfelelően határozták meg és fizették ki.
- [14] A peres felek fellebbezése folytán eljáró Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.134/2018/6-II. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az állam által viselt elsőfokú illeték 72.672 forint helyett 54.672 forint. Megállapította, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli és kötelezte a felpereseket személyenként 7000 forint másodfokú perköltség megfizetésére.
- [15] Kifejtette, hogy az alperes 2014-ben a felperesek illetményét nem egészítette ki a minimálbér összegére, ezért ezen időszakban illetmény-különbözet keletkezett, mivel a felperesek garantált illetményének el kellett érnie a minimálbér összegét. A felperesi fellebbezéssel kapcsolatban a törvényszék hangsúlyozta, hogy fellebbezésében az elsőfokú bíróság által felhívott jogszabályi rendelkezéseket és azok tartalmát a munkáltatói jognyilatkozatnak az illetmény-kiegészítés tekintetében megállapított semmisségét illetően a felperesek nem vitatták, ezzel kapcsolatban eltérő jogi érvelést nem fejtettek ki.
- [16] Arra hivatkoztak, hogy a minősítés elmaradása azt eredményezi, hogy alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítés hiányában illetménycsökkentésre nem kerülhet sor, az ilyen tartalmú minősítést vélelmezni nem lehet.
- [17] A törvényszék álláspontja szerint a közalkalmazott munkavégzésének színvonala minősítés hiányában nem vélelmezhető sem pozitív, sem negatív irányban. A jogszabály nem jelöli meg a minősítés elmaradásának szankcióját, ennek hiányában nem lehet sem vélelmet felállítani, sem kogens jogszabályi rendelkezést átlépni. Az alperes jogszabályi kötelezettségét nem teljesítve egy év után nem készítette el a felperes minősítését, aminek azonban nem lehet az a következménye, hogy a felperes alkalmas vagy kiválóan alkalmas

minősítését elfogadottnak kell tekinteni.

- [18] A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítására csak akkor lenne lehetőség, ha a közalkalmazott alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítést kapott volna. A jogszabály kogens rendelkezésével szemben a felperes nem hivatkozhatott arra jogszerűen, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre minősítés hiányában is igényt tarthatott volna.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [19] A jogerős ítélet ellen az I. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, hozzon új határozatot akként, hogy keresetének adjon helyt, illetve utasítsa a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára és marasztalja az alperest a perköltségben.
- [20] Érvelése szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 206.§-át, mivel tévesen állapította meg azt, hogy fellebbezésében nem vitatta a munkáltatói illetményrész semmisségére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést. Előadta, hogy pozitív írásbeli minősítés hiányában is jogosultságot szerzett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre. A semmisség megítélése körében tartalmazta a fellebbezése azt az érvet is, hogy a kinevezésnél a törvény ad felhatalmazást a minősítés nélkül a garantált illetménytől való eltérésre, így ezen munkáltatói döntésen alapuló illetmény juttatás nem lehet semmis.
- [21] A felülvizsgálati érvelés szerint jogszerűtlenül értékelte a másodfokú ítélet a minősítés hiányát is. Az I. rendű felperes egy év után történő minősítését az alperes mulasztotta el, a másodfokú bíróság pedig nem volt figyelemmel a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében foglalt azon elvre, hogy felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.
- [22] Hivatkozott továbbá a Ptk. 6:4. §-ára is, a munkáltató ugyanis ráutaló magatartásával elismerte, megerősítette a felperes kifogástalan munkavégzését. Utalt arra, hogyha nincs kifejezetten alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítés, akkor vélelmezni kell, hogy legalább alkalmasnak tekintendő az érintett közalkalmazott, aki csak a vele írásban közölt minősítéssel szemben tud védekezni. Amennyiben a munkáltató nem minősíti, annak következményeit magának kell viselnie. A munkáltató kinevezésekor munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben részesítette és illetménye 2014. januárjáig nem változott, átsorolására nem került sor. Illetményének el kellett érnie a minimálbér szintjét. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére is, mely szerint az illetmény, mint tulajdon az Alaptörvény védelme alatt áll. Ennek megfelelően jogszabályba ütköző módon döntöttek az eljáró bíróságok a 2015-2017. évi illetményéről.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn és marasztalja az I. rendű felperest a perköltségben.

- [24] Érvelése szerint a Kjt. 66. § (7) bekezdésének kogens szabálya szerint garantált illetménynél magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kap, ez az illetményeltérítés kötelező feltétele. A kinevezési okiratban részletezett illetményelemek egyikének kiragadásával nem állapítható meg jogosultság a munkáltatói döntésen alapuló illetményelemre. A vizsgált esetben a kinevezést követő egy év elteltével eszközslendő minősítés hiányában a kinevezési okmányban feltüntetett munkáltatói illetménytöbbletre nem alanyi jogot támasztani.
- [25] Az alperes minősítés hiányában ráutaló magatartással nem erősíthette meg az I. rendű felperes kifogástalan munkavégzését..

A Kúria döntés és annak jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Felülvizsgálati kérelem hiányában az eljárásnak már nem volt tárgya a jogerős ítéletben a felperes 2014. augusztus 1-től 2014. december 31-éig terjedő időre megítélt illetmény-különbözet iránti igénye, kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az eljárás bíróságok a minősítés hiányára alapítottan megalapozottan állapították-e meg a munkáltatói jognyilatkozat semmisségét.
- [28] A peridőszakban hatályos Kjt. 66. § (7) bekezdése alapján az (1)-(5) bekezdésben, illetve a 79/A. §-ban foglaltak alkalmazásával meghatározott illetménynél (garantált illetmény) magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kapott. A Kjt. 66. § (8) bekezdése kimondja, hogy a (7) bekezdéstől eltérően a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény megállapítható azzal, hogy - az egy évet meg nem haladó időtartamú határozott idejű közalkalmazotti jogviszony kivételével - egy év elteltével a közalkalmazottat minősíteni kell. Ha ekkor a közalkalmazott alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítést kapott, illetményét - e törvény erejénél fogva a besorolás szerinti - garantált mértékre kell csökkenteni.
- [29] Az eljárás bíróságok ítéletének indokolása szerint az I. rendű felperes 2011. évi kinevezését követően a munkáltató a minősítést elmulasztotta, ezért az a munkáltatói jognyilatkozat, amely 2014. és 2015. évben minősítés hiányában is munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt állapított meg az I. rendű felperes részére, semmis. A törvényszék a jogerős ítéletében iratellenesen állapította meg, hogy az I. rendű felperes a fellebbezésében a minősítés hiányára alapított semmisség megállapítását nem támadta. A törvényszék az ítéletének indokolásában maga is utalt arra, hogy az I. rendű felperest a munkáltató eljárásának hiányában sem pozitív, sem negatív irányban nem lehetett minősíteni, azonban a jogkövetkezményeket tekintve az alperes mulasztását a felperes terhére értékelte.

- [30] Az eljárás bíróságok következtetésével a Kúria nem értett egyet.
- [31] A Kjt. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint a közalkalmazottat a 66. § (1)-(3) bekezdés, 66/A. § (1) bekezdés, illetve a 79/E. § szerinti garantálnál magasabb összegű illetmény megállapítása előtt minősíteni kell. E jogszabályi rendelkezésből azonban nem következik, hogy a garantálnál magasabb összegű illetmény megállapítását közvetlenül kell megelőznie a közalkalmazott minősítésének. A perbeli adatok szerint az alperes az I. rendű felperes minősítését jogszabályi kötelezettsége ellenére elmulasztotta, így nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész besorolási okiratban történő megállapítása előtt az I. rendű felperes nem felelt meg a garantált összegnél magasabb összegű illetmény megállapítása feltételének.
- [32] Az alperes a minősítést előíró jogszabályi kötelezettségét elmulasztotta, ezért a Kjt. 2.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 6.§ (1) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhatott.
- [33] Az alperes a peridőszakban az I. rendű felperes részére minősítés nélkül állapította meg a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, ezért a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a perben őt terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy az I. rendű felperes „kevésbé alkalmas” minősítése alapján arra nem volt jogosult. Minthogy ezt a perben nem igazolta, a bizonyítás sikertelensége a terhére esett.
- [34] A fentiekből következően az eljárás bíróságok munkáltatói jognyilatkozat semmisségére alapított következtetése jogszabálysértő volt, ezért a Kúria az I. rendű felperesi keresetet 2015-2016. évekre elutasító jogerős ítéleti rendelkezést az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [35] A megismételt eljárás során a felperes 2015-2016. évi illetménykülönbözet iránti igényét a perben jogszerűen megállapított 2014. évi illetmény alapulvételével kell elbírálni.

Záró rész

- [36] A Kúria a felülvizsgálati eljárás költségét és illetékét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. május 8.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bírő, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bírő

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő